

מערך שיעור סיכום תכנית

במסגרת תכנית 'להבין את הכסף' התלמידים מעמיקים במיומנויות התנהלות פיננסית לבני-נוער בחטיבה העליונה. מיומנויות אלו נדרשות מהאדם הבוגר במאה ה-21, והן עומדות בבסיס החלטות רבות שלנו בחיי היומיום.

השיעור המסכם בתכנית עוסק ביישום הכלים שנלמדו והידע שנרכש בחיי היומיום. השיעור באופן חווייתי ומהנה, ובסופו פעילות המותאמת לסוף השנה הלימודית. יצוין כי מערך זה נכתב בסיועם של מספר מורים בתכנית- ענת דגה מאורט צריפין, יוסי צוברי מאורט ערד, סאוסן חדיד מאורט עוספיה ושתי המורות ורד קרוק ורונית גרינשטיין מאורט טבעון.

קהל יעד: תלמידי כיתות י'

משך הפעילות: 90 דקות

מטרות:

1. סיכום המיומנויות שנלמדו
2. חזרה על מושגים מרכזיים
3. מוטיבציה ליישום התכנית באמצעות הרגלים פיננסיים אישיים

עזרים:

1. מחשב ומקרן
2. מצגת
3. אינטרנט
4. דפי המשחק מודפסים (ראו נספח)
5. סמארטפונים/מחשבים כיתתיים
6. פתקים צבעוניים
7. בקבוק/קופסא עבור "קפסולת זמן"

ידע מוקדם: מערך זה הינו פרק מסכם לתכנית. ניתן להתאים את המערך לפי היקף הפרקים שנלמדו לפני.

מהלך המפגש:

פעילות	נושאים/מושגים	משך
תחרות בין קבוצות	משחק המשימות הכל הולך (פנטומימה) או: לתפוס ת'קו (ציור) חידון פיננסי	70 דקות
קפסולת זמן	הגשמת חלום פיננסי אישי: הכנסה, צרכנות, תקציב וחיסכון.	20 דקות

תחרות בין קבוצות (70 דקות):

חלקו את הכיתה ל-2 עד 4 קבוצות כך שכל תלמיד ותלמיד יוכל לקחת חלק פעיל במשחקים. בפעילות זו מומלץ לשנות את סדר הישיבה בכיתה. הקבוצות יתחרו ביניהן בשלוש תחרויות לסיכום החומר. בכל שלב התלמידים מרוויחים נקודות ובסוף השיעור מכריזים על זוכים, ומסכמים מה נלמד במסגרת המשחק. כלל העזרים להעברת השיעור מצורפים כנספח למערך זה, וניתן לוותר על חלק מהמשחקים ולהאריך באחרים.

מומלץ להיעזר בתלמיד או שניים מהכיתה כחלק מצוות ניהול המשחק לצורך מדידת זמנים או כתיבת הניקוד, כך שאתם תוכלו להתרכז בניהול התלמידים.

משחק ראשון: משחק המשימות

במשחק הראשון הקבוצות נדרשות לפתור ארבע משימות פיננסיות, אשר הפתרון לכל משימה יהיה חלק ממשפט קוד. הקבוצה הראשונה שמציגה למורה את המשפט זוכה ב-200 נקודות. כללי המשחק:

1. לרשות הקבוצות עומדות 15 דקות לפתור את כלל המשימות, כאשר מותר לחלק את המשימות בין התלמידים השונים.
2. את משפט הקוד התלמידים מוצאים באמצעות דף נפרד שנקרא 'דף המפתח'. בדף זה יש טבלה ובה בעמודה הימנית מופיעים מספרים ובעמודה השמאלית מילים.
3. בכל משימה התשובה היא מספר כלשהו, והמספר הזה מופיע ב'דף המפתח' ולצידו מילה. על התלמידים להרכיב משפט כאשר סדר המילים במשפט הוא כסדר המשימות.
4. הקבוצה צריכה להגיע למורה עם התשובות, וזוכה בנקודות רק אם גם המשפט וגם התשובות המספריות נכונות.

משחק שני: הכל הולך (פנטומימה) או: לתפוס ת'קו (ציור)

זהו משחק תחרות על הסברת מונחים באמצעות פנטומימה או ציור על הלוח. לרשותכם רשימת מונחים בנספח שמופיעה גם במצגת השיעור. ניתן לצמצם מונחים מתוכם. המונחים נמצאים גם במצגת השיעור.

כללי המשחק:

- כל קבוצה בוחרת שמונה-עשרה נציגים מטעמה שיושבים בקדמת הכיתה.
- עם הזנקת הקבוצה, יעלה נציג שנבחר מטעם הקבוצה ויצטרך להסביר מונחים שניתנו לו בפתקים. הנציג רשאי להסביר את המושגים באמצעות פנטומימה או ציור.
- המונח יהיה כתוב על דף נייר, ורק הנציג יראה אותו. הנציג רשאי לבקש להחליף את המונח במידה והוא אל יודע איך להסביר אותו.
- לאחר שהקבוצה הצליחה לגלות מהו המונח, הנציג מתחלף.
- לרשות הקבוצה 60 שניות להספיק כמה שיותר מונחים באמצעות פנטומימה. במידה והחלטתם לעשות תחרות של הסבר באמצעות ציור (לתפוס ת'קו), הקצו לקבוצה 90 שניות.
- עבור כל מונח שהקבוצה מסבירה, הקבוצה זוכה ב-150 נקודות.
- אסור להשתמש במילים בכלל לצורך ההסבר. אם הנציג דיבר או כתב את המילה, נפסל לו המונח, הקבוצה לא מקבלת את הנקודות ומחליפים נציג.

משחק שלישי: חידון פיננסי

על הלוח תלויות כרטיסיות עם המספרים 100,200,300,400,500 באופן הבא:

500	500	500	500	500
400	400	400	400	400
300	300	300	300	300
200	200	200	200	200
100	100	100	100	100

כללי המשחק:

- כל קבוצה בוחרת שאלה בתורה, כאשר רמת הקושי של השאלות הולכת ועולה ככל שהמספר עולה.

השאלה והתשובה אליה. המורה או נציג מטעמו מקריאים את השאלה בלבד.

ג. אם הקבוצה משיבה נכונה, היא זוכה בנקודות.

ד. לרשות חברי הקבוצה 20 שניות להתייעצות, אחרת השאלה עוברת ישירות לקבוצה השנייה.

ה. כל קבוצה רשאית להשיב פעם אחת בלבד עבור שאלה. אם הקבוצה טעתה, השאלה עוברת לקבוצה השנייה.

שימו לב כי בנספחים מצורפות לרשותכם מספר שאלות גדול יותר ממספר השאלות שצריך בכל קטגוריה. עליכם לבחור את חמש השאלות המתאימות ביותר לכיתה שלכם לפי החומר שלימדתם והתעמקתם בו.

סיום- להגשים חלום פיננסי (20 דקות):

הקרינו לתלמידים את הסרטון הבא. שימו לב כי זהו סרטון סאטירי מתוך התכנית "ארץ נהדרת", ובכיתות מסוימות ניתן לוותר על הסרטון ולקיים דיון על ארבעת השלבים במקום.

החוף: כסף כמו חול

קיימו דיון עם התלמידים בשאלות הבאות:

1. אילו התנהגויות לקויות ראיתם בסרטון? האב מזלזל בחלום של גילי בנו, גילי משקר על מנת להשיג הכנסה, האנשים בחוף מוכנים לבזבז כסף רב על מוצר זול, האנשים בחוף מפלים בין עובדי החוף על רקע גזענות כלפי העובדים.
2. מה הייתם ממליצים לגילי לעשות כדי להגשים את חלומה? הגדלת הכנסה, בחירת המוצר באמצעות צרכנות נבונה, תכנון תקציב אישי חודשי וחסכון

לאחר מכן בקשו מהתלמידים לכתוב חלום פיננסי אישי לקיץ על פתק ולכתוב כיצד הם מתכננים להגשים את החלום בהתאם לארבעת התנאים שהוצגו. קפלו את הפתקים של התלמידים והכניסו אותם לבקבוק או קופסא שניתן לשמור בבית הספר במהלך החופש. תאמו עם המחנכת של התלמידים כי בשיעור חינוך הראשון בשנה הבאה, יפתחו את הקופסא ויראו במה עמדו ובמה לא.

משחק המשימות: דפי משימות

1. השוואת מחירים:

אתם מעוניינים לקנות אוזניות למחשב ובנוסף עכבר ומקלדת ניידים. מהו המחיר הנמוך ביותר שניתן לשלם על הקנייה הזו, אם עומדות לרשותכם שתי חנויות המחשבים הללו?

המחשבים של איתי	ענת אלקטרוניקה
מקלדת ועכבר במבצע - 110 ₪ מקלדת ניידת - 70 ₪ אוזניות - 20 ₪	מקלדת ועכבר במבצע - 108 ₪ אוזניות - 58 ₪
20% הנחה על כל החנות! אין כפל הנחות	50% על המוצר השני (הזול מביניהם)

תשובה: _____

2. תכנית חיסכון:

גילי החליטה לפתוח תכנית חיסכון כדי לקנות אופניים בעלות של 600 ₪. גילי מעוניינת להפקיד 150 ₪ מדי חודש ולחסוך במשך ארבעה חודשים. לגילי חשבון בבנק "הנוער" המציע תכנית חיסכון, אך בסקר שוק מצאה שבנק "החוסך" מציע תכנית אחרת. איפה כדאי לגילי לפתוח חשבון חיסכון? וכמה כסף יהיה לה בתום התקופה?

חיסכון בבנק "החוסך"	חיסכון בבנק "הנוער"
אחת לחודש ריבית של 1% עם ריבית דריבית	אחת לחודשיים ריבית של 2%

רמז: איך מחשבים ריבית?

ריבית דריבית: מוסיפים מדי חודש 150 ₪ לחשבון ומוסיפים 1% על כל הסכום שהצטבר. כלומר מכפילים את כל הסכום בחשבון מדי חודש יחד עם ההפקדה ב-1.01.

ללא ריבית דריבית: מוסיפים חודשיים כל חודש 150 ₪ ופעם בחודשים מוסיפים 2% רק על ההפקדות של אותן חודשיים. כלומר מכפילים רק את הכסף שהוספנו במשך חודשיים ב-1.02.

תשובה: _____

3. משפחה כלכלית:

משפחת מזרחי החליטה לעשות סדר בחשבונות השוטפים אותם היא משלמת ולבדוק כמה היא מוציאה מדי חודש על מים, חשמל וגז. חשבו כמה המשפחה מוציאה בממוצע על החשבונות השוטפים, והעלו רעיון אחד לפחות בפני המשפחה לצמצום ההוצאות.

רמז: שימו לב לחודשים המופיעים.

חשבונות	מאי	יוני	יולי
מים	400	500	540
חשמל	850	1050	1160
גז	80	80	80

תשובה: _____

4. איזון תקציב:

דניאל בן ה-15 החליט לנהל תקציב מסודר לקיץ באמצעות טבלה. נפל הדבר ונמחק לו החישוב. כתבו מהי יתרת התקציב של דניאל:

תיאור	עלות
דמי כיס מההורים	200 ₪
סרט עם יואל	50 ₪
מסיבה	80 ₪
משכורת (עבודה בחנות של דודה חנה)	250 ₪
מנוי חודשי לחדר כושר	380 ₪
מתנה מסבתא	150 ₪
גלידה בים	20 ₪
השכרת גלשן	70 ₪
דמי כיס מההורים	200 ₪
מתנה לעמית	50 ₪
סרט עם עמית	80 ₪

תשובה: _____

משחק המשימות: דף המפתח

מספר	מילה
137	חברים
615	פיננסיים
70	בהדרגתיות
612	באחריות
126	חוסכים
1580	רוכשים
480	משיגים
124	הרגלים
120	לאט
1500	קונים
60	מהר

משחק המשימות: דף תשובות למורה

משפט הקוד הוא: "הרגלים פיננסיים רוכשים בהדרגתיות"

1. **השוואת מחירים:** התשובה היא 124 ₪
קונים מקלדת ועכבר במבצע מענת אלקטרוניקה ואוזניות מהמחשבים של איתי.
צריך לשים לב לאותיות הקטנות במבצעים, למשל שבחנות של איתי אין כפל מבצעים.
2. **תכנית חיסכון:** בבנק "החוסך" היא תחסוך בארבעה חודשים 615 ₪ בבנק "הנוער" תחסוך בארבעה חודשים 612 ₪, ולכן עדיף לה לחסוך בבנק "החוסך".

הסבר מעמיק-

בנק הנוער:

חודש	1	2	3	4
סכום לריבית	150	$(300) \cdot 1.02$	150	$(300) \cdot 1.02$
סכום לאחר ריבית	150	306	$306 + 150 = 456$	$306 + 306 = 612$

בנק החוסך:

חודש	1	2	3	4
סכום לריבית	$150 \cdot 1.01$	$(151.5 + 150) \cdot 1.01$	$(304.52 + 150) \cdot 1.01$	$(459.06 + 150) \cdot 1.01$
סכום לאחר ריבית	151.5	304.52	459.06	615.15

3. **משפחה כלכלית:** המשפחה משלמת בממוצע 1580 ₪ לחודש על החשבונות השוטפים.

בקרב משפחת מזרחי חלה עלייה בחשבונות עם בוא הקיץ. ייתכן שהדבר קשור להפעלת המזגן- למשל כאשר אין אף אחד בבית. ניתן לצמצם בעלויות ע"י החלפת המזגן במאוורר, או צמצום שעות הדלקתו באופן כללי. כמו כן, קיימת גם עלייה במים, ייתכן והדבר קשור להשקיית עציצים בגינה, לכמויות כביסה גדולות יותר או לעלייה בכמות המקלחות. בנושא המים יותר קשה לצמצם עלויות בקיץ.

4. **איזון תקציב:** לדניאל נשארה יתרה של 70 ₪ בתקציב.
לאורך החופש היו לדניאל הכנסות של 800 ₪ והוצאות של 730 ₪.

משחק הכל הולך או לתפוס ת'קו: רשימת מונחים

31. שטרות	1. חיסכון לטווח קצר
32. מניות	2. תקציב אישי
33. כלכלת משפחה	3. הכנסות והוצאות
34. תלוש משכורת	4. גירעון
35. יעדים פיננסיים	5. מקורות הכנסה
36. חברת ביטוח	6. ריבית
37. צמצום הוצאות	7. כרטיס אשראי
38. פרסומות סמויות	8. ביטוח לאומי
39. צרכנות מקוונת	9. משכנתא
40. איזון תקציב	10. מס הכנסה
41. קופת גמל	11. מינוס
42. הלואה	12. פנסיה
43. מט"ח (מטבע חוץ)	13. צרכנות נבונה
44. מדד המחירים לצרכן	14. מזומן
45. חשיבה ביקורתית (למשל על פרסומות)	15. עצמאות פיננסית
46. אמצעי תשלום	16. שוק ההון
47. ארנונה	17. הלנת שכר: עיכוב במתן שכר
48. דמי ניהול חשבון	18. אינפלציה
49. הוצאות צפויות	19. ברוטו ונטו
50. חוזה העסקה (מול מעסיק)	20. ביטוח בריאות
51. העברה בנקאית	21. ביטקוין
52. שכר	22. עובר ושב
53. חובות	23. הוצאות בלתי צפויות
54. כרטיס חיוב	24. זכויות העובד
55. חינוך פיננסי	25. בנק ישראל
56. אחריות אישית	26. כספומט
57. שכר שעתי	27. ארנק
58. מסגרת אשראי	28. סקר שוק (השוואת מחירים)
59. עמלה	29. זכויות הצרכן
60. הכנה לחיים	30. תקציב המדינה

חידון פיננסי: רשימת שאלות

שאלות 100:

נושא: נוער עובד- 100

שאלה: למי אפשר לפנות במקרה של פגיעה בזכויות נוער עובד?

תשובה: משרד הכלכלה והתעשיה, האיגוד המקצועי לילדים ונוער, הסתדרות הנוער העובד, גופים משפטיים לטובת הציבור. ניתן גם להסתייע בעזרת ההורים או בית-הספר והמורים לצורך שיחה עם המעסיק.

נושא: שיח משפחתי- 100

שאלה: מה הן שתי ההוצאות הגבוהות של משפחה בישראל?

תשובה: דיור ומזון, לפי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס).

נושא: המחיר של הכסף והתפתחותו- 100

שאלה: ציינו ארבע דוגמאות לאמצעי תשלום.

תשובה: מזומן (שטרות ומטבעות), כרטיס חיוב (כולל כרטיס אשראי), המחאה (צ'ק), העברה בנקאית ואפליקציית תשלומים.

נושא: חיסכון- 100

שאלה: ציינו שלוש דוגמאות לאפיקי חיסכון, כלומר באילו אפיקים ניתן לחסוך.

תשובה: ניתן לחסוך בקופת חיסכון בבית, בבנק או בחברת ביטוח.

נושא: צרכנות נבונה- 100

שאלה: ציינו שתי המלצות לחיסכון בקניות של ביגוד.

תשובה:

להלן מספר המלצות אפשריות: קנייה של ביגוד חורף בתקופת הקיץ וההפך, השוואת מחירים בין חנויות שונות ובין חנויות באינטרנט, בחינת האיכות של הבגד על מנת להימנע מקנייה של אותו מוצר מדי שנה, השוואה בין מותג וחיקוי, קריאה ביקורתית של פרסומות של חנויות.

נושא: הבנק- 100

שאלה: מאיזה גיל ניתן לפתוח חשבון צעיר בבנק בליווי הורה? ומאיזה גיל אפשר לפתוח לבד?

תשובה: מגיל 14 אפשר לפתוח חשבון עם ההורים, ומגיל 16 אפשר לפתוח חשבון עם הצגת ת"ז. במקרים מסויימים אפשר לפתוח חשבון "עובד צעיר" מגיל 15, אותו אפשר לפתוח לבד.

נושא: תקציב- 100

שאלה: מהן הכנסות? מהן הוצאות? מה צריך להיות היחס ביניהן בתכנון תקציב?

תשובה: הכנסות הן הכסף שמגיע אלינו והוצאות הן הכסף שאנחנו משלמים על דברים שאנחנו קונים. בתכנון תקציב אנחנו צריכים שההוצאות יהיו תמיד קטנות או שוות להוצאות.

שאלות 200:

נושא: נוער עובד- 200

שאלה: מה פירוש המושג ניכויים בתלוש השכר?

תשובה: על מה מורידים כסף מתוך הברוטו

נושא: שיח משפחתי- 200

שאלה: אילו הוצאות של משק בית נקראות "תשלומים שוטפים"?

תשובה: מים, חשמל וגז. (לעיתים מתייחסים גם לארנונה, המס שמשולם לרשות המקומית)

נושא: המחיר של הכסף והתפתחותו- 200

שאלה: מהו מדד המחירים לצרכן וכל כמה זמן הוא מתעדכן?

תשובה: מדד המחירים לצרכן הוא מדד חודשי המאפשר לבחון את השינוי במחירי השוק לפי סל הצריכה של משפחה ממוצעת: מזון, דיור, ריהוט, ביגוד, בריאות, חינוך, תרבות, תחבורה ועוד. המדד מפורסם ב-15 לכל חודש והוא עבור החודש שקדם לו.

נושא: חיסכון- 200

שאלה: איילה הפקידה לחיסכון עם ריבית 4% חיסכון של 1000 שקלים. כמה כסף יהיה לה בתום שנתיים? (שימו לב לריבית דריבית)

תשובה: 1081.6 ₪. בשנה הראשונה היא הרוויחה 40 שקלים כיוון ש- $1000 \cdot 1.04 = 1040$.
בשנה לאחר מכן, בזכות ריבית דריבית הרוויחה $1081.6 = 1.04 \cdot (1040)$.

נושא: צרכנות נבונה- 200

שאלה: תנו דוגמא לחמש פרסומות סמויות שאתם רואים בכיתה.

תשובה:

הפרסומות יכולות להיות המותג שאחד הילדים לובש, פרסומת לאורט, לתכנית חינוך פיננסי, מדבקה שיש על אחד המחשבים או הפלאפונים ועוד.

נושא: הבנק- 200

שאלה: מה ההבדל בין בנק מסחרי לבנק ישראל?

תשובה: בנק מסחרי נותן שירות ללקוחות כמונו, בעוד שהלקוחות של בנק ישראל הם הבנקים המסחריים.

נושא: תקציב- 200

שאלה: באיזו מידה חשוב לאנשים עשירים לנהל תקציב?

תשובה: ניהול תקציב איננו קשור למצב הסוציאקונומי האישי. הוא קשור לקבלת החלטות מושכלות בתחום הפיננסי, שיש להן גם השפעה על היבטים נוספים בחיים כמו דחיית סיפוקים, הצלחה באמצעות השקעה, תכנון לטווח הרחוק ועוד.

שאלות 300:

נושא: נוער עובד- 300

שאלה: אילו ניכויים חובה שיהיו בתלוש המשכורת? באילו מקרים בני נוער פטורים מניכויים אלו?

תשובה: מס הכנסה, ביטוח לאומי, ביטוח בריאות ממלכתי וקרן פנסיה.
בנוסף קיימים לעיתים ניכויים כמו קופת גמל, קרן השתלמות ועוד- שהם לבחירתו של העובד.
בני נוער פטורים מביטוח לאומי ובמרבית המקרים גם ממס הכנסה (לנער- אם מרוויח פחות מ-6700 לחודש ולנערה אם מרוויחה פחות מ-7500 לחודש). חובה שתהיה קרן פנסיה רק לאישה מעל גיל 20 ולגבר מעל גיל 21 וזאת רק לאחר שעבדו שלושה חודשים באותו המקום.

נושא: שיח משפחתי- 300

שאלה: למה משמש מס הכנסה ואיך נקבע גובהו?

תשובה: מס המוטל על כל סוג של הכנסה ומשמש את המדינה כחלק מהתקציב שלה (למשל לסלילת כבישים). גובהו נקבע על פי מדרגות מס, הקובעות מהו האחוז שינוכה משכרו של עובד לפי המדרגה בה הוא נמצא.

נושא: המחיר של הכסף והתפתחותו- 300

שאלה: מהו עיקרון היצע וביקוש? תנו דוגמא למקרה בו עיקרון זה מתקיים, ומקרה בו עיקרון זה איננו מתקיים.

תשובה: על פי עיקרון זה בשוק חופשי ככל שיהיו פחות מוצרים מאותו סוג אבל יהיה להם ביקוש גבוה יעלה מחירם יעלה. למשל כמות הדירות בעיר במרכז היא מוגבלת, אך רבים רוצים לגור בה ולכן מחיר הדירה בעיר זו גבוה. ישנם מקרים בהם עיקרון זה איננו מתקיים בעקבות התערבות חיצונית (למשל ממשלה).

נושא: חיסכון- 300

שאלה: הסבירו את המונחים הבאים בהקשר של חיסכון: נקודת יציאה, סכום ראשוני לפיקדון, ריבית ועמלות.

תשובה: נקודות יציאה הן המועדים בהם ניתן למשוך את החיסכון ללא קנס. לעיתים צריך להפקיד סכום ראשוני לפיקדון שהוא הסכום הראשון ששמים בחיסכון, עליו אפשר להוסיף מדי חודש. ריבית היא תוספת התשלום שמוענקת לנו על התקופה בה הפקדנו את הכסף לבנק, ועמלות הן התשלום שאנחנו משלמים לי בנק על כך שניהלו לנו את החיסכון.

נושא: צרכנות נבונה- 300

שאלה: מהי קנייה מתוך דחף (קנייה אימפולסיבית)? תנו שתי דוגמאות שונות לדחפים שונים שיכולים לעלות בקנייה.

תשובה: קנייה מתוך דחף היא קנייה מתוך רצון רגעי ולא מתוך צורך ממשי. ישנם ארבעה מאפיינים מרכזיים לצרכנים הפועלים מתוך קנייה נמהרת. הראשון בהם הוא קנייה מתוך דחף טהור שכל מטרתה היא הנאה ושבירת שגרה. השני הוא קנייה בעקבות פיתוי מוצע, כלומר הקונה מחליט לקנות מוצר רק לאחר שגילה אותו בחנות למרות שלא תכנן לקנות אותו. השלישי הוא דחף תזכורת בו הקונה נזכר במשהו שרצה לקנות ושכח ממנו. הרביעי הוא דחף מתוכנן והוא יציאה ל"מסע שופינג" בלי רשימת קניות במטרה להנות מהפיתויים וההזדמנויות שיצופו.

נושא: הבנק- 300

שאלה: אילו קריטריונים חשובים בבחירת בנק? ציינו ארבעה.

תשובה: גובה עמלות העו"ש, גובה עמלת הקצאת מסגרת האשראי והעמלות על חריגה, אמצעי התשלום שהבנק מציע, איכות השירות, מיקום הבנק, שעות פעילות, אפשרויות ניהול החשבון. המתנה בפתיחת החשבון איננה שיקול.

נושא: תקציב- 300

שאלה: בתקציב המדינה מה הן ההכנסות? ומה הם שלושת הסעיפים הכי גדולים בתקציב ישראל?

תשובה: ההכנסות הן המיסים מהתושבים וכן הכנסות ממקורות נוספים דוגמת השקעות ממשלתיות או סיוע ממשלתי. הסעיפים הכי גדולים בתקציב ישראל הם תקציב החינוך, הביטחון והבריאות.

שאלות 400:

נושא: נוער עובד- 400

שאלה: מה הם ארבעת החלקים של תלוש המשכורת?

תשובה: פרטי העובד, תשלומים (ברוטו), ניכויים (מה יורד מהברוטו) והסכום נטו

נושא: שיח משפחתי- 400

שאלה: מה הן נקודות זיכוי במס הכנסה? ציינו שלוש דוגמאות.

תשובה: נקודות המזכות את העובד בהטבות במס הכנסה. עבור כל נקודת זיכוי מפחיתים 215 שקלים מהמס אותו משלם העובד.

נקודות זיכוי מקבלים תושבי ישראל (2.25 נקודות), נשים (0.5 נקודות), נוער עובד (1 נקודות). בנוסף גם האוכלוסיות הבאות זכאיות לנקודות זיכוי: הורים המשלמים מזונות, מי שבן או בת זוגו לא עובדים, הורים יחידים, הורים לילדים, בוגר לימודים אקדמיים (אוניברסיטה, תעודה או הנדסאי), חיילים משוחררים או מסיימי שירות לאומי, הורים לילדים עם מוגבלויות ועולים חדשים.

נושא: המחיר של הכסף והתפתחותו- 400

שאלה: מי אחראי על הדפסת השטרות בישראל? כיצד תהליך זה קשור לנושא האינפלציה?

תשובה: בנק ישראל מדפיס את השטרות בישראל ואחראי על חידושם והנפקתם לבנקים המסחריים. במידה ובנק ישראל ידפיס כמות גדולה מדי של שטרות, עלולה להיווצר אינפלציה וערך השטר עלול להישחק. לדוגמה, אם מחירו של טוסט בקפיטריה הוא 10 שקלים וכעת יש אינפלציה בבית-הספר, 10 שקלים כבר אינם מספיקים לקניית הטוסט.

נושא: חיסכון- 400

שאלה: מה הם שלושת הצעדים לחיסכון מוצלח?

תשובה:

1. קובעים יעד לחיסכון, כיוון שהסיכוי להצליח לחסוך הוא גבוה יותר כשיש יעד מוגדר.
2. קובעים סכום קבוע מדי חודש לחיסכון, כיוון שכך מתרגלים לצמצם הוצאות לצורך חיסכון.
3. בוחרים היכן לחסוך לאור היתרונות והחסרונות של כל מקום בו אפשר לחסוך.

נושא: צרכנות נבונה- 400

שאלה: ציינו 4 דוגמאות לחוקים הקשורים לזכויות הצרכן.

תשובה: כמה דוגמאות:

עסקאות של קטינים ניתן לבטל תוך חודש מהרגע בו נודע להורה על העסקה.
החזרת מוצרים יכולה להתקיים עד 14 יום מרגע הרכישה או במקרי ביגוד עד יומיים.
כל בית עסק צריך להציג את המחירים על גבי המוצרים השונים.
בית עסק מחויב בתקנות מבצעים לפיהן צריך להופיע המחיר המקורי של המוצר לפני המבצע.
בית עסק חייב לתת לצרכנים כל פרט אשר יכול להשפיע על העסקה (גילוי נאות).
ברכישות של מוצרי חשמל ואלקטרוניקה היצרן צריך להעניק תעודת אחריות של שנה לפחות.

נושא: הבנק- 400

שאלה: ציינו שני מוצרים שהבנק מוכר ומקבל כסף מלקוחותיו בעבורם, ומוצר אחד שהבנק משלם ללקוחותיו כסף עליו.

תשובה: עבור מרבית המוצרים שהבנק מציע כגון ניהול חשבון, ביצוע פעולות, כרטיסי אשראי ועוד, הבנק מרוויח כסף מעמלות הניהול. ברוב המקרים בחשבון צעיר יש פטור מעמלות אלו. כמו כן, בעבור הלוואה הבנק מרוויח מהריבית של הלוואה כסף מהלקוח. בעבור חיסכון הבנק משלם ללקוחותיו כסף על הפקדת הכסף אצלו וזוהי הריבית.

נושא: תקציב- 400

שאלה: בשאלה הזו תנו דוגמאות מתוך תקציב משפחתי. תנו שלוש דוגמאות להוצאות קבועות, שלוש דוגמאות להוצאות תקופתיות ושלוש דוגמאות להוצאות חד-פעמיות.

תשובה: הוצאות קבועות הן הוצאות כגון דיור, מים, חשמל, מזון, חוגים, חינוך ועוד. הוצאות תקופתיות הן הוצאות כגון ביגוד, מתנות לימי הולדת או חתונות, קייטנות ועוד. הוצאות חד-פעמיות הן הוצאות כגון חגיגת בת-מצווה או בר מצווה, מעבר דירה, רכישת רכב, כרטיסים למשחק או להופעה ועוד.

שאלות 500:

נושא: נוער עובד- 500

שאלה: מה הם החוקים הנוגעים לזכויות נוער עובד בנושא שעות עבודה, הפסקות ונסיעות?

תשובה: מותר להעסיק בני נוער עד שמונה שעות ביום ועד ארבעים שעות בשבוע, כאשר על שעות נוספות חובה לשלם תוספת (125% על שעות 9-10, 150% על שעות 11-12). לאחר שש שעות של עבודה חובה לתת לבני הנוער הפסקה על חשבונם של 45 דקות, מתוכה 30 דקות ברצף. אסור להעסיק בני נוער מתחת לגיל 16 אחרי 20:00 בערב, ובין הגילאים 16-18 אחרי 22:00. ישנם מקרים בהם ניתן אישור חריג ממשרד התמ"ת להעסיק עד השעה 23:00. בנוסף, המעסיק מחויב לשלם על נסיעות לבני נוער, עד 26.4 ש"ח ליום עבודה. באחריותו לוודא שיש לבני הנוער דרך לחזור לביתם בסיום העבודה.

נושא: שיח משפחתי- 500

שאלה: מה משותף לקרן פנסיה, קופת גמל וביטוח מנהלים? מה ההבדלים ביניהם?

תשובה: שלושת המוצרים הם חסכונות לטווח הארוך. קופת הגמל היא המוצר הבסיסי ביותר, והיא פשוט חיסכון שאפשר לבחור בו את מסלול ההשקעה. קרן פנסיה היא חיסכון מובנה עם מסלול השקעה הכולל גם ביטוח של החיסכון. ביטוח מנהלים הוא חיסכון גמיש שאפשר להתאים אישית לכל חוסך כיום כבר לא משתלם להצטף לביטוח מנהלים חדש ..

נושא: המחיר של הכסף והתפתחותו- 500

שאלה: אילו סימני ביטחון קיימים על שטרות? ומהו תהליך האבטחה של כרטיס אשראי?

תשובה: על גבי השטרות קיימים סימני ביטחון לדוגמא דיוקן שקוף, ערך מנוקב, חוט ביטחון שזור, גדלים שונים בין השטרות, אפשרות לחוש את הדיו הבולטת של המספר ועוד. עבור כרטיסי האשראי מתקיים תהליך הנקרא 'סליקה', אותו מספקת חברת סליקה לבית העסק. החברה מוודאת שכרטיס האשראי יכול "לעבור" לפי הנתונים שיש לה על הכרטיס, וכמו כן היא מאבטחת את תהליכי העברת המידע.

נושא: צרכנות נבונה- 500

שאלה: בממוצע, כמה שעות בשבוע משקיעים בני נוער בפעילות פנאי צרכנית כמו שופינג, יציאות עם חברים, אוכלים בחוץ, מסיבות וכדו'?

תשובה: בני נוער מבליים כ-45 בפעילות פנאי צרכניות, כלומר כ-6.5 שעות ביום. מרבית השעות הצרכניות מרוכזות בסופ"שים.

נושא: חיסכון- 500

שאלה: מהו הקשר בין ביטוח לאומי לבין תכנית חיסכון לכל ילד?

תשובה: כל משפחה שלה ילדים מקבלת כסף מביטוח לאומי. הכסף מופקד לתכנית חיסכון ע"י המוסד לביטוח לאומי והורים יכולים להוסיף על כך 50 ₪ מתוך הקצבה שהם מקבלים בכל חודש מהביטוח הלאומי. ההורים רשאים לבחור היכן לפתוח את החיסכון, אשר נפתח לילד רק בגיל 18 ויש עליו הטבות עד גיל 24.

נושא: הבנק- 500

שאלה: מה מיוחד בחשבון צעיר? ציינו לפחות שתי זכויות והגבלה אחת.

תשובה: החשבון פטור מתשלום של מרבית העמלות. כמו כן, במרבית הבנקים מוצע לחשבון צעיר חסכונות טובים יותר או כרטיס אשראי צעיר עם הטבות מיוחדות. שתי ההגבלות המרכזיות על החשבון הן שאסור להיכנס למינוס אלא אם ניתן אישור מפורש של ההורים, וכן שאסור לתת לבני נוער פנקסי צ'קים רגילים. מגיל 16 ניתן לקבל צ'קים שעליהם כתוב "קטין" או "נוער עד 18".

נושא: תקציב- 500

שאלה: יאיר שעובד פעם בשבוע בגלידריה רוצה לקנות מערכת תופים חדשה ב-500 ₪. הוא מרוויח מדי חודש 800 ₪ ומוציא 700 ₪ מדי חודש. איזו מהאפשרויות הבאות הכי כדאית ליאיר:

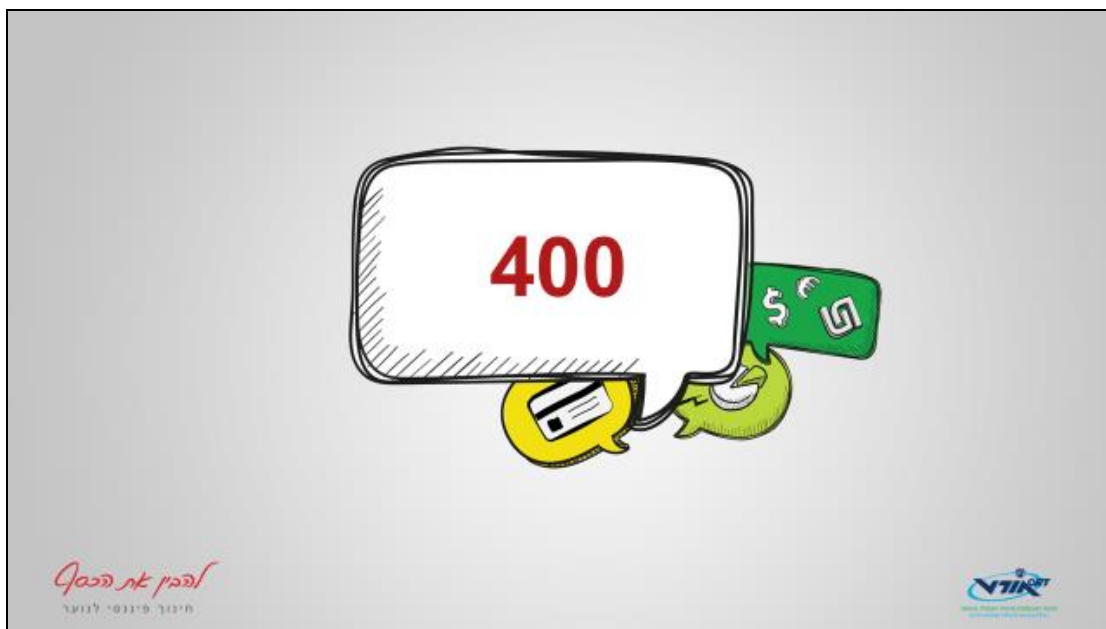
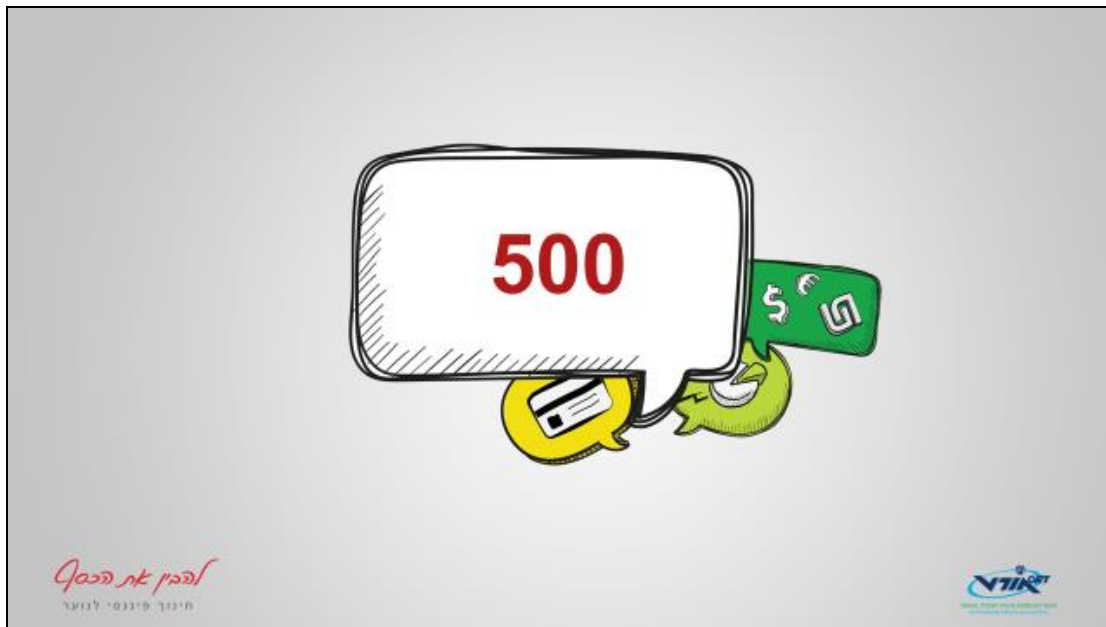
- להפקיד 400 שקלים לחיסכון בסכום מרוכז ולהמתין למבצע על מערכת התופים.
- להפקיד מדי חודש 70 שקלים לחיסכון ולקנות בתוך שבעה חודשים את המערכת.
- להפקיד מדי חודש 100 שקלים לחיסכון ולקנות בתוך חמישה חודשים את המערכת.

תשובה: התשובה הנכונה היא ב'. תשובה א' אינה כדאית כיוון שיאיר לא יוכל לעמוד בהתנהלות כזו. תשובה ב' עדיפה על ג' כיוון שחלק מהכסף מאותם 100 שקלים יישאר ליאיר לחירום וגם לחיסכון.

חידון פיננסי: כרטיסיות להדפסה

הדפיסו דפים אלו 5 פעמים

הדפיוס דפים אלו 5 פעמים

300

אובדן את הכסף

חינוך פיננסי לנוער

200

אובדן את הכסף

חינוך פיננסי לנוער

הדפיסו דפים אלו 5 פעמים

